

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4746/2568

นาย ส.โจทก์ นาง อ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1750, ป.พ.พ. มาตรา 1719, ป.พ.พ. มาตรา 1723, ป.พ.พ. มาตรา 1724

ย่อ / หลักกฎหมาย

หลังจากจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของ ก. แล้ว รับโอนทรัพย์มรดกที่ดินพิพาทของ ก. มาเป็นของจำเลยเอง ไม่ปรากฏทนายทนายคนใดคัดค้านการกระทำของจำเลยแต่อย่างใด อันเป็นการแสดงว่า โจทก์รับรู้และเห็นชอบในการโอนที่ดินพิพาทของจำเลยมาตั้งแต่ต้น นอกจากนี้จำเลยก็ได้โอนที่ดินโฉนดเลขที่ 27018 ให้แก่โจทก์โดยไม่ปรากฏทนายทนายคนใดคัดค้านเช่นกัน อันเป็นการสอดคล้องกับการแบ่งปันทรัพย์มรดกระหว่างทายาทด้วยการให้โจทก์เข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวเป็นสัดส่วนตาม ป.พ.พ. มาตรา 1750 วรรคหนึ่ง จึงรับฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์มรดกที่โจทก์ยินยอมให้ตกเป็นของจำเลยแต่เพียงผู้เดียว จำเลยจึงไม่ต้องแบ่งปันที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ ทั้งที่มีอำนาจในการนำที่ดินพิพาทไปทำนิติกรรมใด ๆ โดยชอบ โจทก์ไม่อาจบังคับให้จำเลยกระทำตามคำฟ้องได้อันนี้ ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยใช้ค่าทนายความในศาลชั้นต้นและในชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์ 3,000 บาท นั้น ต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ ศาลฎีกาเห็นสมควรกำหนดเสียใหม่ให้ถูกต้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยแบ่งแยกที่ดินโฉนดเลขที่ 198 ให้แก่โจทก์และนางเวียงคำตามส่วนคนละเท่า ๆ กัน หากแบ่งไม่ได้ให้นำที่ดินออกประมูลขายตามราคาท้องตลาด แต่ละคนได้รับส่วนแบ่งเท่า ๆ กัน หากจำเลยเพิกเฉยขอให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลย จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ศาลชั้นต้นพิพากษาหรือมีคำสั่งใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้ศาลชั้นต้นรวมสั่งเมื่อมีคำพิพากษาใหม่ ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นและในชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์ กำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า โจทก์และจำเลยเป็นบุตรของนายก้อน กับนางสาวแพงสี มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 4 คน คือ จำเลย นางเวียงคำ โจทก์ และร้อยเอกแดง ร้อยเอกแดงมีภริยาและบุตร แต่ร้อยเอกแดงและบุตรถึงแก่ความตายแล้ว นายก้อนถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2543 นายก้อนมีทรัพย์มรดกคือที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 198 และที่ดินโฉนดเลขที่ 27018 ต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนายก้อน เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโฉนดเลขที่ 198 อันเป็นทรัพย์มรดกมาเป็นของจำเลย แล้วจำเลยนำที่ดินพิพาทไปจดทะเบียนจำนองแก่บริษัท ศ. และบริษัท ร. ตามลำดับ ต่อมาได้ถอนจำนองแล้วจำเลยนำที่ดินพิพาทไปจดทะเบียนจำนองแก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ต่อมาเมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2564 จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 27018 ให้แก่โจทก์

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า ที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกที่จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกต้องแบ่งปันให้แก่โจทก์ และนางเวียงคำหรือไม่ โดยโจทก์กล่าวอ้างว่าจำเลยจัดการมรดกโดยไม่มีอำนาจและไม่ได้รับความยินยอมจากโจทก์เฉพาะที่ดินพิพาทเนื้อที่ 91 ตารางวาเศษเพียงแปลงเดียว แต่ศาลก็ต้องพิจารณาถึงการจัดการมรดกของจำเลยที่เกี่ยวกับที่ดินแปลงอื่นประกอบด้วย เพราะเป็นการจัดการมรดกต่อเนื่องเชื่อมโยงกันไปในคราวเดียวและเพื่อให้เห็นพฤติการณ์ของจำเลยในภาพรวมว่า จำเลยกระทำการตามที่โจทก์กล่าวอ้างหรือไม่ เมื่อผู้ตายไม่ได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกให้แก่ผู้ใด แล้วต่อมาศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกมีหน้าที่จัดการมรดกโดยทั่วไปและแบ่งปันทรัพย์สินมรดกให้แก่ทายาททุกคนภายใต้ขอบอำนาจ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1719, 1723, 1724 วรรคหนึ่ง และ 1745 โดยคดีนี้นอกจากโจทก์และจำเลยแล้วยังมีนางเวียงคำและร้อยเอกแดงเป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกอีกด้วย หลังจากจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนายก้อนแล้วรับโอนทรัพย์สินมรดกที่ดินพิพาทของนายก้อนมาเป็นของจำเลยเองนั้น ไม่ปรากฏทายาทคนใดคัดค้านการกระทำของจำเลยแต่อย่างใด อันเป็นการแสดงว่าโจทก์รับรู้และเห็นชอบในการโอนที่ดินพิพาทของจำเลยมาตั้งแต่ต้น นอกจากนี้จำเลยก็ได้โอนที่ดินโฉนดเลขที่ 27018 เนื้อที่ 4 ไร่เศษ ให้แก่โจทก์โดยไม่ปรากฏทายาทคนใดคัดค้านเช่นกัน อันเป็นการสอดคล้องกับการแบ่งปันทรัพย์สินมรดกระหว่างทายาทด้วยการให้โจทก์เข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวเป็นส่วนสัด ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1750 วรรคหนึ่ง คดีจึงรับฟังได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นทรัพย์สินมรดกที่โจทก์ยินยอมให้ตกเป็นของจำเลยแต่เพียงผู้เดียว จำเลยจึงไม่ต้องแบ่งปันที่ดินพิพาทให้แก่โจทก์ ทั้งมีอำนาจในการนำที่ดินพิพาทไปทำนิติกรรมใด ๆ ได้โดยชอบ โดยโจทก์ไม่อาจบังคับให้จำเลยกระทำการตามคำฟ้องได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 3 พิจารณายกฟ้องโจทก์มานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วยในผล ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น อนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นกำหนดให้จำเลยใช้ค่าทนายความในศาลชั้นต้นและในชั้นอุทธรณ์แทนโจทก์ 3,000 บาท นั้น ต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนดไว้ ศาลฎีกาเห็นสมควรกำหนดเสียใหม่ให้ถูกต้อง พิจารณายืนยันให้จำเลยใช้ค่าทนายความในศาลชั้นต้นและในศาลอุทธรณ์แทนโจทก์รวม 6,000 บาท ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

นุกุลกิจ เศรษฐกิจนุกุล · อภิชาติ ภมรบุตร · พงษ์ศักดิ์ ตระกูลศิลป์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4746/2568>